

Ενιαία αισθητική φόρμουλα

«Αμφιτρύων» του
Μολιέρου από το
Εθνικό Θέατρο.

Μετάφραση: Χρύσα
Προκοπάκη.

Σκηνοθεσία: Λευτέρης
Βογιατζής. Σκηνικά:
Εύα Μανιδάκη.

Μουσική: Δημήτρης

Καμαρωτός. Κίνηση:

Ερμής Μαλικότοσης.

Φωτισμοί: Λευτέρης
Παυλópουδης.

Παίζουν: Χρήστος

Λούλης, Στεφανία

Γουλιώτη, Δημήτρης

Ήμελλος, Νίκος

Κουρής, Αμαλία

Μουτούση, Εύη

Σαουλίδου, Γιώργος

Γάλλος, Κωνσταντίνος

Αβαρικιώτης,

Κωνσταντίνος

Παννακόπουλος,

Νικόλας Χανακούδης,

Κωνσταντίνος

Ασπώτης, Ανδρέας

Κωνσταντίνου, Χάρης

Φραγκούλης.

Νόνα Μολέσκη

nona.moleski
@philelefttheros.com

Συχνά αντλώ ερεθίσματα από αντίθετες με τη δική μου αξιολογικές απόψεις, ειδικά σε περιπτώσεις που με ζέση αποδέχομαι ή απορρίπτω μια παράσταση, χωρίς αναλυτική διάθεση. Η διάφωניה με κάποιο συνθεατή γεννά την ανάγκη να διαμελίσω την απόλυτη αποδοχή (σπάνιο συναίσθημα, αλλά γι' αυτήν πρόκειται στη συγκεκριμένη περίπτωση) σε επιχειρήματα.

Ο «Αμφιτρύων» του Εθνικού Θεάτρου βασίζεται σε μια υπέροχη μετάφραση της Χρύσας Προκοπάκη. Στη δική μου εμπειρία ως θεατή ελληνικών ή άλλων μη γαλλικών μολιερικών παραγωγών είναι η πρώτη φορά που η παράσταση δεν θάβεται κάτω από τον ακατέργαστο χείμαρρο του αψηφίστα μεταφρασμένου γαλλικού κειμένου ή δεν πάσχει από μια απομακρυσμένη από το ύφος του συγγραφέα γλωσσική υπεραπλούστευση. Η Χρύσα Προκοπάκη δημιούργησε ένα θεατρικά λειτουργικότατο κείμενο με το πνευματώδες χιούμορ του πρωτότυπου, με γοητευτική στιχουργική και ρυθμική ευρηματικότητα, δίνοντας τη δυνατότητα στο σκηνοθέτη Λευτέρη Βογιατζή και στους ηθοποιούς της παράστασης να πλάσουν από την ευλύγιστη ύλη της μετάφρασης ψυχολογικά πορτρέτα και υπαρξιακές συνθέσεις.

Ο Λευτέρης Βογιατζής αναδεικνύει τη σημαντική θεατρική γονιμότητα του Μολιέρου. Ο «Αμφιτρύων» του Μολιέρου δανείζεται την υπόθεση από τον Πλάυτο, αλλά δίνει άλλη διάσταση στο διπλό παιχνίδι αντικαθρεπτισμών. Ο «αληθινό» Αμφιτρύων και Σωσίας έρχονται αντιμέτωποι με τους «ψεύτικους» εαυτούς τους, οι μορφές τους έχουν γίνει προσωπεία του Δία και του Ερμή, οι λειτουργίες τους έχουν μεταβιβαστεί διά βίαιης κατάληψης στους σφετεριστές θεούς. Η κρίση ταυτότητας δουλεύεται στο κείμενο και στην παράσταση με ύφος κωμωδίας και βάθος δράματος. Τι μένει από το Σωσία ως ύπαρξη όταν του αφαιρούνται όψη, όνομα και λειτουργία; Ο Βογιατζής δεν εκσυγχρονίζει τον Μολιέρο αλλά τον διαβάζει μέσα από το πρίσμα των υπαρξιακών προβληματισμών και των διανοητικών εμπειριών της εποχής μας.

Η αισθητική της παράστασης πηγάζει από την ακραία θεατρική συμβατικότητα του Μολιέρου.

Στα σκηνικά της Εύας Μανιδάκη υπάρχουν τα αόριστα ψευδοκλασικά στοιχεία, το παραπέτασμα των φανταστικών καταστάσεων, το χειροκίνητο σκηνικό πολυμηχάνημα που κινεί μεγάλο μέρος της δράσης. Της ίδιας κωμικής συμβατικότητας στοιχείο είναι και τα ξυλόποδα του Ερμή τα οποία ο Χρήστος Λούλης χρησιμοποιεί για να επιδεικνύει την αλαζονική ανωτερότητα του Θεού-υπηρέτη. Το αποκορύφωμα της διαχρονικά γοητευτικής συμβατικότητας είναι η σκηνή του Ερμή με τη Νύχτα (Στεφανία Γουλιώτη). Και όπως τα μολιερικά κοστούμια της εποχής του Λουδοβίκου ΙΔ' ήταν προκλητικά άσχετα με τη μυθολογική υπόθεση του έργου, έτσι και τα κοστούμια του Άγγελου Μέντη συνειδητά αλλού μας παίρνουν. Είναι όμως συμβολικοί φορείς της ομοιότητας των διπλών ρόλων. Όλο το σκηνικό περιβάλλον είναι διαποτισμένο με κομψή συμβατικότητα, μακριά από κάθε αντιμολιερική προσπάθεια αναπαράστασης της φύσης ή οποιασδήποτε πτυχής του πραγματικού κόσμου. Τη σκηνοθετική ανάθεση της δημιουργίας του τεχνητού

περιβάλλοντος φέρνει εις πέρας ο καταπληκτικά αποτελεσματικός «χορός».

Το Εθνικό Θέατρο έχει την πολυτέλεια να παρουσιάσει ένα τόσο δυνατό υποκριτικό σύνολο. Και ο Λευτέρης Βογιατζής έστησε τα υποκριτικά ζεύγη με λεπτομέρειες διαφορετικότητας, ως παιχνίδια εξουσιαστών και εξουσιαζόμενων, αλλά και ως αναμέτρηση υποκριτικών προσωπικοτήτων (Νίκος Κουρής-Γιώργος Γάλλος, Χρήστος Λούλλης-Δημήτρης Ήμελλος). Ο Δημήτρης Ήμελλος, μόλις πριν μερικούς μήνες κατάπληκτικός ως Ρογκόζιν στον «Ηλίθιο», συλλαμβάνει το όραμα του σκηνοθέτη και εκφράζει με την υποκριτική του το συμπυκνωμένο ύφος της παράστασης. Στο γυναικείο υποκριτικό ζεύγος, με το δραματικό πάθος της βρισκόμενης σε κωμική θέση θύματος Αλκμήνης (Αμαλία Μουτούση) συνομιλεί το μπρίο της Κλεάνθης (Εύη Σαουλίδου).

Ο «Αμφιτρύων» είναι μια παράσταση που χαρακτηρίζεται από πυκνότητα σκηνοθετικών ιδεών, υποκριτική χάρη και ενιαία αισθητική φόρμουλα.